

Pramen

Ročník 20
Číslo 2
Léto 2014

ČESKÉ A SLOVENSKÉ SDRUŽENÍ V KANADĚ • CZECH AND SLOVAK ASSOCIATION OF CANADA
ODBOČKA WINNIPEG BRANCH

Pozvánka na piknik

winnipegské odbočky českého a slovenského sdružení

na farmě Joe Dobrovolného,
v sobotu 23. srpna 2014,
ve 3 hodiny odpoledne
(podrobné informace najdete na stránce 3)

Bílá Listina

	Členské	Senior	Pramen	Dar
Eva Breuer.....			\$ 20.00	
Helena Vesely			\$ 25.00	
Jerry Gogela		\$ 5.00		\$ 25.00
Kelly Gogela	\$ 20.00			
Misha Gogela	\$ 20.00		\$ 25.00	
Jan Slavicek.....		\$ 5.00		
Vilem Kun.....		\$ 5.00	\$ 15.00	
Jirina Kun.....		\$ 5.00	\$ 15.00	
Dr. Milada Toffler		\$ 5.00	\$ 45.00	
Josef Čermák.....				\$ 50.00
Brasko family			\$ 25.00	
E. Kadlec		\$ 5.00	\$ 20.00	\$ 35.00
J. Martinek			\$ 25.00	
F.Kriz		\$ 5.00	\$ 15.00	
anonym.....			\$100.00	
A. Stedronsky		\$ 5.00	\$ 20.00	
M. Stedronsky		\$ 5.00		\$ 20.00
R. Foltova, Ottawa			\$ 40.00	
Dr. A. Pacin.....		\$ 5.00		
V. Jancar.....		\$ 5.00	\$ 20.00	
I. Jancar.....		\$ 5.00		\$ 20.00
V. Novotny		\$ 5.00	\$ 25.00	
M. Buckova.....		\$ 5.00		
J. Dobrovolny.....		\$ 5.00	\$ 25.00	
E. Kadlec			\$ 20.00	
J. Zacek		\$ 5.00	\$ 20.00	
M. Zacek		\$ 5.00	\$ 20.00	
V. Randa.....	\$ 20.00		\$ 20.00	\$ 20.00
E. Hladik		\$ 5.00	\$ 20.00	
J. Pesikova.....		\$ 5.00	\$ 20.00	
V. Pesik.....		\$ 5.00		

OBSAH

str. 2	Bílá listina / Kde nás najdete
str. 3	Pozvánka na piknik
str. 4	Zpráva za rok 2013— Odbočka Winnipeg
str. 5	Nabídka—Rozlet, Kniha Josefa Čermáka
str. 6	Návštěva biskupa Václava Malého do Winnipegu— Pozvánka na slavnostní mši / Životopis Biskupa Malého
str. 8	Peníze a bohatství
str. 10	Gratulace paní Růženě Foltové
str. 11	Vzpomínka
str. 13	Krásy a zajímavosti z Yukonu— <i>pokračování</i>
str. 16	Škola češtiny / Informace winnipežské odbočky ČSSK

Our Lady of Perpetual Help
parish
invites you to the
Ordination to Transitional
Diaconate of
PETER NEMČEK
by the Most Reverend
Richard J. Gagnon
Archbishop of Winnipeg
on *Friday 25 July 2014, at*
7:30pm
Our Lady of Perpetual Help
4588 Roblin Boulevard
Winnipeg, Manitoba

Informace o činnosti Sdružení a jednotlivých odboček,
electronickou verzi Pramene a jiné krajanské publikace
najdete na
www.cssk.ca

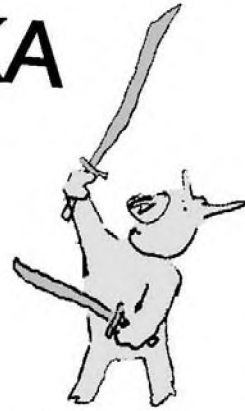

Kanadská Česko-Slovenská Podpůrná Jednota (klub)
154 McKenzie Street, Winnipeg, MB, R2W 5A2 / Tel: 589-7483
Otvírací doba: čtvrtek - sobota od 7 hodin večer
Podrobnější informace najdete na www.czechslovakbenevolentassoc.ca

POZVÁNKA

- Na co:** Již 20. výroční vepřové hody
- Pro koho:** Všechny lidi dobré vůle včetně těch, co ji ještě hledají
- Kde:** Na farmě „Dobrovolný“
- Jak:** Vyhládlí, žíznliví, ale dobře naladěni
- S čím:** S chutí a úsměvem, jestli možno se svou židlí, dekou, šťavnatým klepem, čerstvým frkem, ti uvědomějí vlastenci s mísou čerstvého salátu nebo kusem nějak opečeného těsta
- Kudy:** Po relativně nové „Highway # 59“ na jih, 4 míle od Perimetru, pak 3.5 míle na východ na štěrkovici. Sledujte VELKOU zelenou ceduli **Oak Grove Rd.** nebo dvě malé hnědé na golfovém hřišti “Shamrock”, co je naproti u farmy. (**Nezahněte** na „South End golf“ co minete prvně hned za floodway!) – Volejte 878 3062 nebo 981 8867, když se v prérii ztratíte...
- Kdy:** Za každého počasí, (střecha nad hlavou i nad jídlem bude),
v sobotu, 23. srpna 2014 v 15:00 hodin
Když přijdete o moc dřív, budete vřele uvítáni a pomůžete s přípravou. Když přijdete o moc později, budete možná jen přebírat studené zbytky a svépomocí opékat u táboráku klobásky.
- Co tam:** Poplácat přátele, polaškovat, pozavzpomínat, pojíst, popít, popět u ohně (jestli Prométheus dá a energie zbude)
- Za co:** Za něco do tradiční krabice od bot podle vašeho uvážení.

Zpráva za rok 2013 - Odbočka Winnipeg

Přednesená na výroční členské schůzi konané v neděli, 23. března 2014.

Sešla se nás necelá dvacítká v klubu Jednoty. Za propůjčení místnosti vřele děkujeme našim krajanům z Česko-Slovenské Podpůrné Jednoty a Gábině Benadíkové za otevření baru.

Po přivítání a národních hymnách jsme si vzpoměli na naše členy, kteří nás v loňském roce opustili. Krátce řečeno, naše řady řídnoú a to hlavně o členy, kteří jsou schopní a ochotní o aktivní zapojení v organizaci. V loňském roce jsme měli registrovaných 32 členů. To byly dva volební hlasy na loňském kongresu ve Vancouveru, kde nás reprezentovali Vilém Kun a Joe Dobrovolný.

Naším velkým plusem je spolupráce s Jednotou. Společenské večery jsou navštěvovány členy obou organizací. Vyloženě naší akcí je náš tradiční piknic na farmě u Joe Dobrovolného, pořádaný koncem léta. Loni jsme měli už roky nevídanou účast s víc jak stovkou našich krajanů o které se postarala jen hrstka jedinců. Všem, kteří přispěli pracovně a formou dodaných dobrotek patří srdečný dík. Ti co opravdu celou akci 'odřeli' patří přece jen jmenovat: Joe Dobrovolný, který nejen že otevřel svůj pozemek ale také svůj dům k potřebě a pohodě návštěvníků ale k tomu zaměstnal svého bratra Jirku, v tom čase z Česka na dovolené v Manitobě a sestru Marunu na dovolené z Vancouveru; Jiřince a Vildovi Kunovým, pilířům a hybné páce naší malé komunity, kteří objezdí, obtelefonují, uvaří, upečou a co je zapotřebí zařídít, spolehlivě zařídí; Tondovi Štedroňskému, bez kterého, točísiho se kolem B-B-Q a zlatavého prasátka si nedovedeme piknic už ani představit; Viktorovi Novotnému, který zručně, rok po roce, rozporcuje pečínku k radosti všech přítomných; a Soni Pačinové a Božence Eliášové za jejich cukrářské a pekařské výtvořy.

Situace ohledně znovu-otevření honorárních konzulátů (Český i Slovenský) v Manitobě je nadále nevyřešená. Z České strany jsou potřeby krajanů řešeny návštěvou konzulárních úředníků ve Winnipegu dvakrát ročně za což jsme českému diplomatickému sboru vděční.

O světské potřeby našich krajanů se stará Páter Libor Švorčík z Toronta a dík patří znovu Jiřince a Vildovi Kunovým, kteří návštěvy Pátera koordinují a na sloužené mše svolávají naše krajany už několik roků.

S finanční pomocí našich krajanů se nám nadále daří vydávat publikaci Pramen. Vydávání je koordinované s Říčkou Jednoty a to střídavě každé dva měsíce.

Odbočka přispěla finančním darem na opravu památníku obětem komunismu „Znovu-ukřižovaný“ stojícímu na Masaryktown v Torontě. Dílo vytvořil v roce 1989 pro klub K-231 náš (winnipežský) pan Josef Randa.

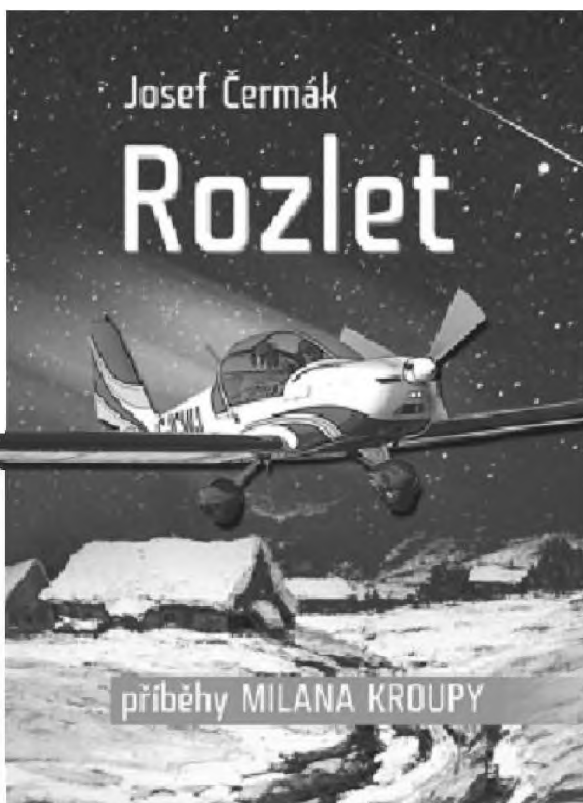
Vřelý dík Janě Pešíkové za pevnou ruku nad financemi odbočky a Vaškovi Pešíkovi za udržování elektronické pokladní knihy a listiny dárců.

Vřelý dík patří všem členům výboru za všechnu práci a hlavně pak za důvěru v naši organizaci a práci vykonávané celostátně pro dobro našich krajanů a dobré jméno České republiky a Slovenska v Kanadě.

Během loňského roku se výbor sešel celkem čtyřikrát s řádně sepsaným zápisem.

Zapsala, Misha Gogela, Předsedkyně odbočky, Winnipeg 20.03.2013

ROZLET

**příběhy MILANA KROUPY
brankáře, letce a podnikatele**

Většina z nás o něm ví, že zaměstnává tisíce lidí a že obnovil (vlastně vybudoval) v Edenu (kousek od Barrie) letiště za války používané k výcviku spojeneckých letců. Dnes si jeho hangáry pronajímá 80 majitelů sportovních letadel. Každý rok se na letišti koná slet letadel, obyčejně hostuje i letadlo RCAF, které bombardovalo Tokio a letos přibude MIG, který Milan koupil v ČR a dal zrenovovat. Setkání se rovněž zúčastní na 300 historických aut.

ROZLET vyšel v dubnu v Luhačovicích

Křest knihy se konal 12. května 2014 na slánském gymnáziu

Patrony byly město Slaný a muzeum ve Slaném;

Další uvedení knihy se konalo 16. května na Masarykově univerzitě v Brně.

Do Kanady se zatím počítá se zásilkou 500 výtisků.

Zájemce prosíme, aby vystavili šek na 28 dolarů

na jméno *Josef Čermák*

a poslali ho na adresu:

Josef Čermák

606 – 130 Jameson Ave.,

Toronto, ON M6K 2Y2.

Jejich výtisk jim bude zaslán, jakmile dorazí do Toronta.

Děkuji Vám a přeji krásné léto!

Josef Čermák

Vážení krajané!

Oznamujeme vám vzácnou návštěvu.

Dne 29. září 2014 navštíví krajany ve Winnipegu Otec Václav Malý, pražský světící biskup, který je též určený pro službu krajanům v zahraničí.

Zveme všechny krajany na
slavnostní mši s Jeho excelencí Václavem Malým
v pondělí 29. září 7:00 hod. večer v kostele Our Lady of Perpetual Help
(Panna Marie Ustavičné Pomoci)
4588 Roblin Boulevard - Charleswood.

(Kostel se nachází v klínu, kde končí Grant Ave. a zbíhá se do Roblin Blv. Od Assiniboine Parku dále po Roblinu tak 2 km).

Po přečtení jeho životopisu zajistě poznáte, že biskup Malý nejen že je duchovním otcem, ale velice se zasloužil o vznik svobodného Československa při sametové revoluci. Z tohoto pohledu by bylo vhodné a důstojné aby přišli do kostela i ti, kteří nejsou katolické víry nebo nenavštěvují kostel.

Po mši bude beseda s Biskupem Václavem Malým v hale kostela s kávou a pohoštěním.

Zajistě nám pan Biskup může sdělit mnoho zajímavých skutečností z roku 1989 a též i ze současnosti.

Životopis Biskupa Václava Malého

Biskup Václav Malý se narodil 21. září 1950 v Praze. Ve svých devatenácti letech vstoupil do litoměřického semináře a začal studovat tamní bohosloveckou fakultu. Kvůli kritice hnutí „Pacem in Terris“ mu hrozilo, že nebude po sedmi letech studia vůbec vysvěcen na kněze (*pozn. toto hnutí P.T. bylo nástrojem komunistického režimu k manipulaci farářů*). Díky zásahu kardinála Tomáška se ale v roce 1976 nakonec knězem stal.

Roku 1977 v druhé vlně podepisování Charty 77 Václav Malý se také zařadil mezi signatáře. V letech 1981-1982 byl též mluvčím Charty 77 i při vědomí, že ho podpis a angažování bude pravděpodobně stát „státní souhlas“ nutný k vykonávání duchovního povolání. A v skutku, jako kněz mohl veřejně sloužit pouze dva roky na farnostech ve Vlašimi a v Plzni.

V roce 1979 byl jedním ze 17 zakladatelů „Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS)“, který poskytoval praktickou pomoc vězněným disidentům a jejím rodinám.

V lednu 1979 byl zbaven státního souhlasu k vykonávání svého povolání. Od 22. května do 22. prosince 1979 byl bez soudu vězněn (obviněn z podvrácení republiky). Po propuštění nesměl i nadále veřejně vykonávat kněžskou službu.

V letech 1980 – 89 pracoval jako topič a zeměměřičský figurant, zároveň však působil tajně jako kněz a podílel se na tvorbě katolického samizdatu. Navštěvoval věřící, sloužil mše a pomáhal mimopražským disidentům, kteří se nemohli opírat o pražské disidentské hnutí. Rok byl členem Československého helsinského výboru. Toto pověření pro něj znamenalo další latentní nebezpečí kriminálu.

Do listopadových událostí se zapojil především jako moderátor nejrůznějších setkání. Byl spoluzakladatelem a prvním mluvčím „Občanského fóra“. Moderoval masové protikomunistické demonstrace - nejprve z balkonu Melantrichu na Václavském náměstí a posléze pro tři čtvrtě milionů lidí na Letenské pláni 25. listopadu a vedl je v modlitbě Otčenáše.

Uvádím jeho citát k listopadu 1989 na letenské pláni:

*„Myslím, že modlitba Otčenáše byl nejlepší způsob, **jak ukázat, že svoboda nám spadla do klína a že je to veliký Boží dar.** Že to není zásluha jednotlivců ani nějakých hnutí, ale že je to souhra všech okolností a Boží vedení. Nedělal jsem si žádné iluze, že všichni budou Otčenáš umět, ale dojemné bylo, že někteří alespoň otevírali ústa.“*

Na rozdíl od jiných čelných představitelů sametové revoluce Václav Malý nezamířil do politiky, ale během roku 1990 se vrátil k veřejné duchovní činnosti ve farnosti sv. Gabriela, později pokračoval u sv. Antonína v Praze-Holešovicích. V roce 1996 se stal kanovníkem pražské metropolitní kapituly u sv. Víta a téhož roku papež Jan Pavel II. ho jmenoval titulárním biskupem marcellíanským a pomocným biskupem pražským. Vysvěcen byl 11. ledna 1997. Za své biskupské motto si zvolil slova „**pokora a pravda**“.

Mimo práce v církvi, také jezdí po zemích, ve kterých se vyskytují političtí vězni. Sepisuje petice a nenásilnou formou bojuje proti tamějším režimům. Do této doby navštívil Bělorusko, Kubu, Čínu, Súdán a Irán.

Roku 1998 mu byl propůjčen Řád T.G. Masaryka III. třídy, a je též nositelem Čestné medaile T.G. Masaryka za věrnost jeho odkazu.

- Za výbor ČSSK, V.A.K.

PENÍZE A BOHATSVÍ

Vilém A. Kun

Není snad dne, kdy se nedočteme v mediích, nebo neslyšíme v rádiu či v TV, že na to, či ono nejsou peníze. At se jedná o stát, město, nemocnice, školy atd. jednoduše peníze nejsou! Sousední Amerika nejen, že nemá peníze, ale navíc už utrácí peníze budoucích generací. Zadlužení se u nich už vyšplhalo na 17,5 trilionů (Českých bilionů) dolarů a velkým tempem pokračuje dál (2,75 miliard denně).

Kdyby bylo zadluženo ve světě jen několik zemí nikdo by se nedivil. V koši se vždycky najde nějaké shnilé jablko, avšak ten koš obsahuje prakticky jen shnilá jablka. Až na malé výjimky jako Arabské státy bohaté na olej a několik státeků v Evropě - Monako, Švýcarsko nemají finanční problémy.

Z přístupných informací vysvítá, že většina států své dluhy ani nesplácí, jen vydávají nové dluhopisy a tím vlastně prodlužují splatnost papírů, čemuž se říká „rollover“. Vytloukají klín s klínem, jak se běžně říká.

Tím vyvstává otázka „opravdu ve světě nejsou peníze“? Nikoliv. Peníze jsou, ale je to obdobné jako s vodou na zeměkouli, tečou tam, kde je jich nejvíce. Samotná skutečnost, že nové dluhopisy se vždy prodají (zatím) též dokazuje, že peníze se vždy někde najdou.

Žijeme v zajímavé době kdy bohatství a peníze nabyly pro lidstvo zcela nový pojem. Majetek i peníze nabraly jinou dimenzi, jiný smysl než tomu bylo v dávnějších dobách. Ještě v nedávné minulosti bohatství zajišťovalo lidem spokojenost a přepych. Bohatství a peníze však v současnosti změnilly svoje poslání. Starý záměr - bohatství zajišťující blahobyt a spokojenost se v minulém století vyměnil hlavně za „prestíž“ a možnost si zakoupit moc. Je dobře známé, že peníze a moc jsou směnitelné. Těmto jedincům jde většinou o to, aby se svými miliardami vynikli nad ostatními a nabyli obdiv a mohli ovlivňovat lidi. (Pozn. miliarda = tisíc milionů).

Od začátku šedesátých let 20. století už to nebyli jen dědici majetných lidí a podnikatelé, kteří se řadili mezi boháče, ale zpěváci, herci, sportovci a hlavně různí podvodníci, přicházející k bohatství nečestnými způsoby, kteří dnes vlastní stamilionové hodnoty.

Všimneme-li si této kategorie lidí, najdeme mnoho zajímavých okolností. Postavme tuto skupinu do nedávné minulosti, kdy dobrý sportovec, či herec byl obdivován a měl ze své činnosti slušné živobytí. Dnes kromě obdivu mají navíc obrovské příjmy, což vyžaduje otázku – „převyšují tito jednotlivci svými vlastnostmi a schopnostmi minulé činovníky“? Přinášejí zmíněné osoby dnes skutečně úžasné pobavení pro diváky odpovídající jejím kolosálním příjmům? Nikoliv. Jenže příjmy těchto lidí manipuluje byznys – vlastně podvodný systém, který se také veze s nimi a má z nich též nesmírné zisky.

V současné době je úplně jedno kolik lidí přijde na stadiony, do arén obdivovat zápasy a tím zaplatí vstupné za svoje pobavení. Lidé, kteří ani nemají zájem o určitý druh sportu, či zábavu, musí stejně přispívat! Děje se to nepředstavitelně rafinovanou formou, prováděnou přes inzeráty, reklamy, které zavedl byznys do všech medií. Vyplácí za to veliké částky peněz sportovcům, hercům a podnikům. Jde to z peněz, které se přidávají zákazníkům k cenám při nákupu čokoliv a kupující při tom ani nemrkne, s klidem utráčí - dává ze svých peněz milionářům ve sportu a ostatním bavičům. Příklady jako Miguel Cabrera, baseballový pitcher (házeč) z Detroit Tigers obdrží za osmiletý kontrakt \$248 mil. Tím pádem za každý hod míče (úspěšný či ne) obdrží přibližně \$11,000. Těžko odůvodněné platy jsou též bankovním CEO. Uvedu plat jednoho z nich. Exekutivní úředník Lloyd Blankfein za minulý rok obdržel \$19,9 mil. Z čeho je možné vyplácet takové platy? Pouze z peněz z velkých úroků a poplatků dlužníků a od malých hráčů na burzách, kteří si ani neuvědomují své velice časté prohry (nebo o tom nemluví).

Zatím co nesčetné články a diskuze se vedou proti vládám Kanady a Provinciím, když zvýší daně poplatníků na nějaký potřebný účel. V nedávné době v Manitobě vláda zvedla provinční daň PST z 7% na 8% s odůvodněním, že je potřeba více peněz na opravy a stavbu silnic. Poplatník za svoje peníze dostane zpět aspoň nějakou hodnotu, lepší komunikační síť. Který zákazník však dostane cokoliv zpět z navýšených cen obchodu za reklamy zakalkulované do cen zboží tak, že obyčejný člověk to ani nepozná a ze kterých pak vyplácí sportovcům a hercům miliony. Vypadá to tak, že tito kapitáni obchodu schválně usměřují hněv na politiky, aby se kritika vyhnula jim.

Když skočí cena benzínu z jednoho dne na druhý o 5 - 10% nikdo nikomu nemusí odůvodňovat proč, jak je to vyžadované od všech politiků a vlád při povýšení daní. Liberální strana při nedávných volbách v Britské Columbii slíbila zrušení HST (harmonized sales tax) a to jim vyneslo vítězství. Nikde jsem se ale nedočel, že by se občané BC bouřili za navýšení cen benzínu, jídla nebo nemovitostí – sahajících u nich už do nebe. Soukromý sektor, který to dělá je nedotknutelný, chráněný od kritiky svými penězi.

Dle mého neprofesionálního názoru vlády dělají velikou chybu, když daně z přidané hodnoty (GST, PST) nejsou zahrnuté v ceně zboží tak, jak je to v evropských zemích. V Česku tyto daně (DPH) jsou až 21% (ve Švédsku 25%) a nikdo ani nemrkne. Jaký je důvod? Kupující už počítá s celou sumou – vidí to na uvedené ceně zboží a nečeká na překvapení až u kasy.

Způsob zahrnutých daní v ceně by v Kanadě podle všeho též snížil ceny zboží. Obchodníci rádi uvádí cenu 99 centů nebo \$99, aby hodnota vypadala nižší. Při zakalkulovaných daních by udělali totéž! Konečné maloobchodní ceny jsou vždy vytvářené až před nosem kupujícího. Důkazem jsou slevy u zboží, které nejde na odbyt a tak se jednoduše sníží cena. Jak všichni víme, i po snížení někdy až o 50% stále dobře vydělávají. Dovede si někdo představit, jak všechno by bylo mnohem levnější, kdyby přírázky na zboží (markups) byly nějakým způsobem regulované? Na každém stupni, od výrobce přes celý řetěz, než se zboží dostane k zákazníkovi, by bylo dovolené

navyšovat jen tolik procent, aby všichni zainteresovaní prosperovali. Nikoliv jako dnes, střilet ceny od boku podle toho kolik zákazník snese. Dnes některé maloobchodní ceny zboží jsou navýšené 100 až 500%.

Je nějaké odůvodnění pro miliardové zisky potravinových řetězců a na druhé straně strádání určité části obyvatelstva kvůli vysokým cenám? Uvedenou regulací by absolutně nešlo o nějakou socializaci, nebo ničení obchodu, nýbrž jen o snahu zavést trochu morálky a svědomí do této sféry činnosti.

Před časem jsem četl o firmě Nike, která navyšovala ceny bot vyráběné v Indonésii o 8-10-ti násobek dovozních cen. Navíc když si uvědomíme, že takto získané miliardy jsou vlastně většinou na „prestíž“ a nikoliv pro prosperitu firem či jedinců, pak to začne být velice zajímavé! Navíc lidé tyto zbohatlíky obdivují, když utrousí nějaké peníze na dobročinné účely. Hned je povyšují na řebříčku společnosti. Neuvědomují si, že dotyčný by nemusel rozdávat, kdyby ze svých zisků platil lépe své zaměstnance. Peníze by se hned dostaly mezi lid ke své potřebě a miliardář by nemusel rozdávat zchudlým. Samozřejmě tím by boháč ztratil obdiv a lesk.

Celý komerční systém je rafinovaně do detailu promyšlený od všech podvodníků (jiné slovo nevystihne tyto lidi) natolik, že v současnosti snad ani není možné proti tomu cokoli udělat. Má potom vůbec cenu psát o stavu věcí? Asi ano. Je všeobecně známé, že jakékoli konání začíná myšlenkou – slovem! Pokud se o nespokojenosti a zlu nemluví, potom se ta činnost stává neměnitelnou normou ve společnosti. Teprve až si lidé uvědomí, že je možné i zaběhnuté zlo pozměnit, začnou kritizovat a snažit se o změnu.

Vím, že mnoho čtenářů vyřkne zaběhnutou frází - „Nech to koňovi, ten má větší hlavu“, nicméně při nákupu také kroutí očima a diví se proč je to tak drahé, ale přesto se raději radí mezi mlčící většinu.

NAŠE OSLAVENKYŇĚ - PANÍ RŮŽENA FOLTOVÁ „90 LET“

Paní Růžena Foltová dne 5. dubna 2014 oslavila svoje 90. narozeniny.

Mnoho našich krajanů zná paní Růženku z doby kdy ještě bydlela ve Winnipegu. Společně s manželem Mirkem byli velice činní v ČSSK a pan Folta byl několikaletým předsedou sdružení.

Výbor winnipežské odbočky sdružení a naši krajané ve Winnipegu přejí Růžence vše nejlepší, dobré zdraví a dlouhá leta v radosti a spokojenosti.

Vzpomínka

Seděli jsme se sestrou Libou na tatkově posteli, kolem sebe a po celé ložnici rozložené albumy, které dával dohromady svým osobním stylem. Doufali jsme, že to nejhorší už máme za sebou – úmrtí táty a potom to nutné úřední vyřizování. Telefonáty, přání soustrasti, květiny a rychlé návštěvy se slovy povzbuzení jsme společně probřečely. Bráška Honza, pilíř a záruka spolehlivosti, který nás svým rázným způsobem držel dohromady těch posledních několik dnů, ráno odletěl z Calgary domů. Byly jsme přesvědčeny, že jsme vyzbrojené na další dny.

Nebýt deště toho dne, tak jsme byly v zahradě a vrtaly se v hlíně na odreagování. Počasí se objednat nedá. Rozhodnout se co dělat bylo asi na nás. Jak jsme skončili u těch rodinných fotek? Nepamatuji si. Asi jedna vzpomínka navázala na druhou a asi stačilo říct jen jednou « pamatuješ tu fotku » a už to bylo. Možná, nevím.

Skládat si vzpomínky podle archívu fotek našeho tatky je radost ale taky námaha - jestli se to dá takhle říct. Jeden musí být připravený na konstantní odbočování z tématu či chronologie. Tak že, než jsme našli tu jeho nejstarší fotku z druhé třídy obecné v Miroslavi, tak jsme procestovaly kus Kanady, Hawaii, a nebo taky Čičov na jižním Slovensku.

Ta fotka je opravdu pamětní. Celá třída asi dvaceti děcek i s panem učitelem vyobrazená na čtverečku čtyři krát čtyři centimetry. Museli jsme vždycky hledat, který je on. A hned vedle této jsou fotky z našeho dětství a z rodinných dovolených na vodě na což asi všichni tři z nás máme největší vzpomínky. Doma vyrobená kanoe, v které nás rodičové tahali po Jihlavce na tábořiště pod Lhánicemi, plachetnička, v které tatka smyčkoval alexovický splav a fotky z potápění. Vše pořízené z doma vyrobeného foťáku.

To, že si doma "hrál" v dílničce a stavěl "déchače" (potápěčské dýchací aparáty, ale taky harpuny a potápěčské obleky) nám nebylo tajemství, ale jaký vliv to mělo na československý potápěčský sport jsme se prakticky dověděli až v Kanadě. Otec o tom nikdy moc nemluvil, spíš vysvětloval technické aspekty svých projektů. V roce 1996 ho během dovolené na Moravě navštívil dopisovatel čtvrtletníku "Dobrá Voda", magazín českých potápěčů a záznam byl publikovaný pod titulkem "Slavičkárna – povinná četba pro začínající potápeče". První paragraf zní "Dříve narození potápeči přesně vědí, co je to, když se řekne "slavičkárna". No a těm ostatním to musíme vysvětlit. Byla to totiž jedna z věcí, která položila základy bezpečného potápění v bývalém Československu". Tak trochu nad tím mávnul rukou, ale když jsem mu tehdy vyhledala na Internetu stránku "sbírky potápěčské techniky", na kterých jsou pod jeho jménem "jeho" dvou a vylepšená jednostupňová dvouhadicová automatika (dýchací aparát) vyobrazeny v detailech, tak mu obočí nadskočilo a vylodil se úsměv. V Kanadě se na krátký čas věnoval šnorchlování a po

ušních problémech pak už jenom rybaření. O tom by snad mohl říct víc bráška. Strávili spolu na manitobské vodě pěkného času a rivality a mnohý z krajanů si dodnes vzpomíná na jeho uzené goldeyes.

A z toho samého foťáku snímky "fešandy" Libušky, to je tedy naší mamky ještě za svobodna, svého největšího kamaráda bratra Miloše, kterého ztratil v posledních dnech války, kamarádi z mládí, rodiče - pro nás děda a babička Slavičkovi na rybolovech na Rokytne. Rodinná kronika v černo-bílém.

Přestávka v záznamech je velmi krátká a když rodinná historie v obrazech začíná znovu, je zřejmé, že je z nového světa. Za prvé, je v barvách a na čtveratém formátu fotek z Kodaku Instamatic a Polaroidu, jedny z prvních přístrojů (později t.zv. serepatiček), které musely v Kanadě být.

Časem se formát mění a rodinná kronika se rozšiřuje o fotky dalších členů. Těch přiznáných a přivdaných, vnučata a pravnoučata. Mezi tím vším album z doby spolkování aneb zlatých časů emigrace. Ze společnosti nově nabytých přátel, společenských večerů a kulturních akcí pořádaných odbočkou česko-slovenského sdružení, v které byli oba s mamkou věrnými a organizačně aktivními členy a dovolených výše zmiňovaných cest po Hawaii, Floridě, Mexiku, Evropě a Česku.

Mezi tím vším je taky hromádka malých, kapesních albíček, která musela být obnovována novými fotkami vnuků a vnuček téměř na každou cestu do Evropy po osmdesátém devátém. Po odchodu své velké lásky Libušky zůstal sám. Jen s albíčky v kapse začal pravidelně, hrdě s kanadským cestovním pasem, navštěvovat zemi, která mu navždy zůstala u srdce – jižní Moravu.

Jan Slaviček

Narodil se 13. července 1923 v Ivančicích, zemřel v Calgary 26. května 2014.

Kdo jste ho znali, vzpomeňte si na něj.

dcera Misha

MARIA VALKO

Ve čtvrtek 1. května 2014 se rodina a přátelé rozloučili s paní Marií Valko, která zemřela ve věku 90. let v březnu tohoto roku. Vždy usměvavá, inteligentní, tichá, společenská dáma, paní Marie, společně se svým manželem, Dr. Peter Valko, byli dlouhodobými členy českého a slovenského sdružení. *Čest její památce.*

Krása a zajímavosti z Yukonu

(2.pokračování)

Po dvou nádherných dnech strávených u jezera Kusawa jsme se vrátili na Alaska Highway a pokračovali na západ do Haines Junction, největšího města na této silnici, kde jsme chtěli doplnit zásoby a palivo. Ale k našemu překvapení se ukázalo, že jediný obchod ve „městě“, takový koloniál snad ještě z doby Zlaté horečky, je již delší dobu v likvidaci a žádné potraviny už tam nebyly. Tak jsme si mezi zbytky vybrali alespoň velký nerezový hrnec, nůžky, plastovou bedničku na přenášení věcí, stoličku a kompas, to vše za \$ 10,-. U pumpy našťestí naftu měli a tak jsme doplnili nádrž.

Na doporučení jedné známé jsme se z Haines Junction pustili na jih po Haines Road až ke Kathleen Lake. Nádherné jezero v Kluane National Parku. Zaparkovali jsme nedaleko jezera a vydali se po trailu na King Thron, což je morénové sedlo vytvořené původním ledovcem na svahu pohoří nad jezerem. Než jsme začali stoupat nahoru, cestička vedla asi 3 km bušem podél jezera. Občas mezi křovím probleskla hladina jezera, jinak byla vidět jen cestička prošlapaná zvěří a občasnými turisty. Zato slyšet a hlavně cítit bylo velmi mnoho. Nevím proč byli všichni místní komáři přesvědčeni, že jsme přišli proto, aby měli něco k obědu a kdo z nich s útokem zaváhá, už na něj nic nezbude. Za neustálého plácání se po ruku a obličej jsem vzpomínal na lidi, kteří nás varovali, ať na Yukon nejezdíme, že nás tam sežerou medvědi. Usoudil jsem, že nikdo z nich tady nikdy nebyl, protože jinak by věděli, že komáři s medvědy trvale závodí a většinou vyhrávají, přestože téměř nikdy závod nemohou dotáhnout do úplného konce. To se jim nepodařilo ani v našem případě. My jsme se zachránili tím, že cestička vyšla z buše a začala stoupat nahoru. Tam bylo sluníčko a větřík a ani jedno, ani druhé komáři nemají rádi.

Stoupání bylo tak prudké, že jsme místy lezli i po čtyřech. Ale stálo to zato, vyhlídka na jezero, do krajiny i na okolní hory byla nádherná. Vrcholky hor se zrcadlily na klidné hladině jezera. Tak jsme lehce posvačili pár sušenek a vodu, ale kochali se tou nádherou. Ani se nám zpátky dolů nechtělo. Dilem také proto, že jsme věděli, co nás čeká při cestě bušem. Ale přežili jsme, sedli do auta a vydali se zpět směrem na Haines Junction. Ale protože se už připozdívalo, zaparkovali jsme v soukromém kempu Kathleen Lake. Byly to pouhé 2 domy, v jednom bylo i jakési občerstvení, druhý obsluhoval místní benzínovou pumpu. Tak jsme si dopřáli večeri a teplou sprchu.

Další den ráno jsme po snídani (ten luxus jsme si nemohli nechat ujít) vyrazili a pokračovali směrem na Haines Junction. Tam jsme se napojili opět na Alaska Highway a jeli po hranici National Parku Kluane na levé straně, na pravé straně jsme měli jezero Kluane. Pár kilometrů za tímto jezerem nás zastavila dálniční kontrola, tedy v typickém provedení Yukon. Tři mladí medvědi Grizzly. Jeden byl přímo před námi na silnici, další dva v příkopu u silnice. To se

nedalo ignorovat a tak jsme zastavili, jen jsme pro jistotu nechali na volnoběh běžet motor. Byli tak nejméně dvouletí a já si nebyl jistý, jestli už je medvědice opustila a oni ještě zůstávají spolu (Grizzly jsou jinak samotáři) a nebo jsou spolu proto, že je medvědice ještě někde poblízkou, to by mohlo také vzít špatný konec. Pochopitelně pro nás. Ono totiž auto před Grizzlym neposkytuje vůbec žádnou ochranu, to je jen psychologický klam. Pouhým mávnutím své tlapy Grizzly rozbije kterékoliv okno a pokud zasekne své drápy do plechu karoserie a trhne, otevře si tam díru jako do konzervy. Přesto Michal, který právě seděl za volantem, otevřel okénko, abychom mohli lépe fotit. Medvěd, který byl na silnici před námi, si to namířil přímo k nám. Dost jsem pochyboval o tom, že by měl zájem o doklady od vozidla a naše řidičské průkazy, spíš to vypadalo, že bude vyžadovat nějaký úplatek, aby nás pustil dál. Jenže právě to se v Kanadě nesmí a přestoupení tohoto zákona se přísně trestá. Samozřejmě jen, pokud se to viníkovi prokáže. Jak se vzápětí ukázalo, tento Grizzly zřejmě nespolupracoval s yukonskou policií, ale spíše s místní technickou kontrolou. Prošel se tak 2 metry kolem našeho auta a pečlivě si ho prohlížel. Nás v otevřeném okénku naprosto ignoroval. Zřejmě uznal, že náš vůz je technicky úplně v pořádku, protože nám žádnou pokutu neudělil a neměl ani připomínky. Zato ho tento technický výkon tak vyčerpal, že asi 3 metry za naším autem ulehl na silnici k odpočinku a to přímo na středovou žlutou dělicí čáru. Asi měl praxi a věděl, že tudy hned tak honem něco dalšího nepojede. Mě sice napadlo, že kdyby se nám druhý z medvědů postavil nebo i položil před auto, byli bychom vydáni tomu třetímu na milost a nemilost bez možnosti úniku. Ale medvědi asi nemají žádné dobovačné choutky a tak po nafocení dostatečného množství dokumentů Michal zařadil rychlost a v klidu

jsme odjeli. Chtěli jsme si udělat další výlet, tedy pěší túru do parku, ale projeli jsme celých 80 km a nenašli jsme jediný vstup do lesa. Proto jsme se rozhodli, že pojedeme dál až do Beaver Creek, což je pohraniční „město“ s USA. Tam jsme se naobědvali a zajeli jsme se na hranici domluvit, co máme dělat, když máme pouze jednorázová vstupní víza do Kanady a my cestou do Dawsonu musíme přejet na Aljašku, tedy do USA a pak se znovu vrátit jinou cestou do Kanady. Řekli nám, že by to neměl být žádný problém a tak jsme jeli asi

20 km zpátky utábořit se do kempu. Já šel jako obvykle na ryby, Michal zatím chystal auto k noclehu a rozdělal oheň. Když jsem se vrátil s prázdnou, oznámil jsem Michalovi, že naše večere stále ještě plave v jezeře a tak ať sáhne do rezerv, otevře sardinky a nakrájí cibuli. Začali lézat komáři, ale protože jsme v Beaver Creek doplnili zásobu repelentů, na nějakou dobu jsme se ubránili.

Rada všem čtenářům Pramene: Pokud ve Winnipegu potkáte někoho, kdo bude fňukat nad množstvím komárů, pošlete ho na Yukon. Nejlépe v červenci a do severnějších rovinatých a močálovitých oblastí. Pokud přežije a vrátí se, bude až do konce svého života tvrdit, že ve Winnipegu žádní komáři nejsou.

Ráno jsem šel na ryby a opět bezvýsledně. Tak vysoko na severu a voda byla docela teplá, určitě měla přes 20st. C, tak jsem se v jezeře aspoň vykoupal. Po snídani jsme odjeli směrem na Aljašku. Měli jsme obavy z hranice, ale vše proběhlo bez problémů. Pokračovali jsme po Alaska Highway, ale ta má na americké straně č.2. Projeli jsme Tetlin Junction směrem na Tok. Těsně před městem jsme narazili na kemp na řece Tanana a tam jsme zakotvili. Bylo to něco na způsob kanadských RV kempů, ale: poplatek nebyl CAD 12,- za lot, ale USD 15,-. No dobře, pro jednu to přežijeme. Jenže dřevo na oheň nebylo v ceně, to se platilo zvlášť a vozilo bůhví odkud, v našem dosahu žádné dřevo nebylo. A když jsme zjistili, že poplatek za rozdělání ohně je dalších USD 8,-, tak jsme se na Američany ještě více naštváli a byl to jediný večer, kdy jsme kempovali bez ohně. Reka Tanana byla tou dobou rozvodněná, kalná a nejméně o metr vyšší hladina, to člověk pozná podle stromů na břehu, takže ani rybaření nepřicházelo v úvahu. Přežili jsme do rána, rychle sbalili a vraceli se po Taylor Highway (Nr.5) do Kanady. Zlatá Kanada.

Počasí nám výjimečně nepřálo, byla mlha a občas mrholilo. Silnice, která kousek za Tetlin Junction přestala být asfaltovaná, se vydávala za štěrkovici. Ale Američané šetří zřejmě i na štěrku, na mnoha místech to vypadalo, že na jeden square ft připadá jeden kamínek. Prostě, klouzali jsme se po namoklém jílu jako po ledě a tak se mnohdy nedalo jet rychleji než 30 km/hod. Michal to zvládal dobře, jen čas pracoval proti nám. Také se znovu potvrdilo moje dávné přesvědčení, že náhoda je blbec. Celou dobu jsme nepotkali jediné auto. Ani proti nám, ani nás nikdo nepředjel. Až nám ze straně přes cestu přeběhl krásný sob (cariboo) a asi 10 m od cesty se zastavil. Samozřejmě jsme zastavili také a chtěli fotit. V ten okamžik ze zatačky proti nám vyjely 2 vány a sob nám utekl. No není to smůla?

Konečně jsme dojeli do Chicken, původní zlatokopecké městečko, o kterém jsem se zmínil v úvodním článku. Dodnes se tam v okolí zlato těží. Přímo v Chicken jsou vystaveny staré zlatokopecké stroje a je tam navezena hromada zlatonosného štěrku z okolí. Za pouhých USD 15,- na den si tam můžete nabírat štěrk a zkoušet svoje štěstí v ryžování u vodního koryta. My tolik času neměli a tak jsme aspoň chvíli pozorovali jiné zlatokopy. A skutečně, sem tam někdo nějakou malou šupinku zlata našel. Počasí se zlepšilo, přestalo mrholit a dokonce občas vykouklo sluníčko. Takže cesta dál na hranice byla krásná a ani na hranicích problémy nebyly. Ani s Američany, ani s Kanadany.

Pokračovali jsme po „dálnici“ Nr.9 Top of the World až k Dawson City. Jak už jsem se zmiňoval, je to druhé největší město provincie Yukon. V České republice by to nedostalo s necelými 2000 obyvateli ani statut města, tak maximálně městys. Tady jsme se dozvěděli, že mají i svoji nemocnici, která má 2 (ano, vidíte dobře, slovy: dvě) lůžka. No není to zajímavé? A trochu úsměvné?

Dawson leží na řece Yukon, která v těch místech již připomíná veletok, podstatná část města

leží na východním břehu. My přijeli ze západu, od USA. Nejdříve jsme se ubytovali v kempu na západním břehu, ale protože do setmění byla ještě spousta času, vydali jsme se do města. Přes veletok Yukon stále není vybudován žádný most, ale k našemu milému překvapení tam stále pendluje trajekt, který je bezplatný. Samozřejmě jsme nejdříve navštívili infocentrum. Zaměstnanci okamžitě poznali, že jsme odněkud zdaleka. Na obvyklou otázku where are you from jsme odpověděli pravdivě, ale nedoufali, že budou o ČR cokoli vědět. Spíše jsme předpokládali, že si nás spletou s Čečnou a posadí nás někam pod Kavkaz. Jak milé bylo naše překvapení, že věděli přesně, kde Česká republika je a informovali nás o České kolonii ve Stone Creek (cca 25 km od Dawsonu) a o Janu Welzelovi, který leží pochován na místním hřbitově.

(pokračování příště) - Jirka Dobrovolný

ŠKOLA ČEŠTINY / CZECH LANGUAGE CLASSES

Helena Stelšovská nadále nabízí zájemcům kurz českého jazyka. Hodiny jsou každý čtvrtek od 7:30pm.

Pokud máte zájem kontaktujte Helenu Stelšovskou na helstel@shaw.ca nebo volejte

204 772-7209.

Helena Stelsovska offers Czech language courses for interested people. Classes are held every Thursday at 7:30pm. If you are interested, she can be contacted at helstel@shaw.ca or phone 204 772-7209.

Pramen - Časopis krajanské obce Čechů a Slováků ve Winnipegu. Je vydáván winipežskou odbočkou Českého a Slovenského Sdružení v Kanadě pro krajany v Manitobě a jinde ve světě. Vychází čtyřikrát do roka.

Adresa: Czech and Slovak Association of Canada, Winnipeg Branch, Attn. Pramen, P.O. Box 1732, Winnipeg, Manitoba, Canada, R3C 2Z9

Připravuje: Misha Gogela. Pravidelný dopisovatel Vilém A. Kun.

Časopis je posílán zdarma, ale jsou vítány dobrovolné příspěvky na úhradu režie.

Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, úpravu i případné odmítnutí příspěvků. Podepsané články nemusí vyjadřovat názory redakce a vydavatele. Úkolem časopisu je udržovat kulturní hodnoty našich předků, probouzet, pěstovat a udržovat krajanskou pospolitost. Napomáhat k udržování demokratických ideálů a mravních zásad v Kanadě i ve staré vlasti. Spojovat nás za hranicemi s naší vzdálenou rodnou zemí.

Inzertní jednorázové sazby: velikost osobní navštívenky: \$ 10, 1/3 stránky: \$20, 1/2 stránky: \$30, celá stránka: \$ 60.

Veškeré šeky prosím vypisujte na "Czech and Slovak Association of Canada".

Uvítáme psané příspěvky, nápady a komentáře. Rádi od vás uslyšíme.

Redakční telefon (204) 256 3713, mishagogela@shaw.ca

Informace o ČSSK odbočkách sdružení najdete na Internetu na adrese www.cssk.ca

